



**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Măărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 105
din 09.06.2010**

Dosar nr.: 346/2009

Petiția nr.: 7826 din data 25.08.2009

Petent: D S , plângere direcționată de Prefectura Teleorman

Reclamat: S.C. Regal Distribution SRL.

Obiect: restricționare în accesul la locuri deschise publicului

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petenților

I.1.1. D S , cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. S.C. Regal distribution S.R.L., cu sediul în Roșiorii de Vede, str. Sf. Vineri, nr.41A, jud. Teleorman

II. Obiectul sesizării

2.1. Plângerea vizează atingerea demnității prin nepermiterea accesului în ștrand datorită apartenenței etnice.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin petiția înregistrată cu nr. 7826 din 25.08.2009, petentul arată că în data de 17.08.2009 s-a deplasat împreună cu 3 prieteni în localitatea Roșiorii de Vede cu scopul de a merge la plajă. La intrarea în ștrand, în jurul orei 14.00, nu a fost lăsat să intre pe motiv că este brunet și aparține etniei rome. În acest sens, petentul susține că a fost invitat să iasă afară pe motiv că "alții ca noi au creat probleme și că nu avem ce căuta în acel loc".



Procedura de citare

4.1. Prin rezoluția din data de 27.08.2009, s-a dispus efectuarea de investigații de către C.N.C.D. la sediul reclamatei. În data de 27.08.2009, s-a desfășurat investigația în speță iar raportul de investigație a fost depus la dosar. De asemenea, reclamatei i s-a înmănat, de către echipa de investigație, adresa nr. 8525 din 21.09.2009, prin care se solicită un punct de vedere oficial cu privire la obiectul plângerii.

4.2. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.3. Prin adresa nr. 8979/08.10.2009 a fost citat petentul, iar prin adresa nr. 8980/08.10.2009 a fost citată S.C. Regal Distribution S.R.L., prin reprezentant.. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 03.11.2009. La termen s-a prezentat petentul care a susținut aspectele sesizate inițial. Petentul depune o declarație de martor și o înregistrare audio- video (telefon), în susținerea celor reclamate.

4.4. În perioada 28 noiembrie 2009 – 22 aprilie 2010, Colegiul CNCD s-a aflat în imposibilitate de a organiza deliberări. Urmare încetării succesive a mandatelor a 6 membrii în Colegiul CNCD, s-a declanșat procedura de numire de către Parlamentul României, potrivit art. 22 alin. 2 și art. 24 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Prin Hotărârea Parlamentului nr. 27/20.04.2010 publicată în Monitorul Oficial nr. 265 din 22.04.2010 au fost numiți noii membri ai Colegiului CNCD. Dosarul nr.391/2009 conexat cu Dosarul nr. 365/2009 a fost soluționat în data de 09.06.2010.

V. Susținerile părților

Susținerile petentului

5.1.1. Petentul arată că în data de 17 august 2009 s-a deplasat cu 3 prieteni în localitatea Roșiorii de Vede cu scopul de a merge la plajă. Astfel, arată că în jurul orelor 14.00 a încercat să intre în incinta ștrandului însă nu a fost lăsat datorită faptului că este brunet și aparține etniei rome.

5.1.2. Petentul susține că a fost invitat să iasă afară pentru că "alții ca noi au creat probleme și că nu avem ce căuta în acel loc".

5.1.3. De asemenea, petentul susține că această atitudine se repetă în mod constant, încălcându-se astfel legislația internă și internațională cu privire la drepturile omului.

5.1.4 Petentul susține că a intrat pe ștrand în cele din urmă însă la intervenția patronului.



Sustinerile S.C. Regal Distribution SRL

5.2.1. Societatea reclamată nu a transmis punct de vedere, însă din raportul de investigație reies următoarele aspecte: în incinta ștrandului nu limitează accesul clienților în funcție de apartenența etnică ci în funcție de atitudinea acestora, având în vedere faptul că ștrandul se află în imediata apropiere a două cartiere rău famate. Având în vedere că orașul este mic și că locuitorii se cunosc între ei, persoanele cunoscute ca având un comportament violent și necivilizat sau care au deranjat/ amenințat clienții în trecut nu sunt lăsate să intre în incinta ștrandului. Astfel, reprezentanții societății au subliniat faptul că au fost amenințați atât personal cât și familiile lor de către clienții cărora nu le-a permis accesul. Au evidențiat faptul că unul din salariații ștrandului a fost bătut în oraș de către astfel de persoane.

5.2.2. De asemenea, reprezentanții societății reclamate susțin că nu numai unii din membrii etniei rome au accesul interzis ci și persoane de origine română cunoscute ca făcând scandal.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că potrivit jurisprudentei sale, **discriminarea presupune tratarea diferită, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, a unor persoane aflate în situații relativ similare** (A se vedea cauza *Orsus și alții v. Croația*, hotărârea din 16.03.2010, precum și cauza *Willis v. Marea Britanie*, nr. 36042/97, § 48, ECHR 2002-IV, cauza *Okpysz v. Germania*, no. 59140/00, § 33, 25 octombrie 2005). Articolul 14 nu interzice ca Statele membre să trateze diferit grupuri de persoane cu scopul de a corecta "inegalități de fapt" între acestea. Întrădevăr, în anumite situații, **eșecul, în sine, de a încerca corectarea inegalităților prin tratament diferit, poate da naștere unei încălcări a Articolului 14** (a se vedea cauza "*relating to certain aspects of the laws on the use of languages in education in Belgium*", § 10; cauza *Thlimmenos v. Grecia*, no. 34369/97, § 44, ECHR 2000-IV; cauza *Stec și alții v. Marea Britanie* [GC], no. 65731/01, § 51, ECHR 2006-VI). Statele contractante dispun de o marjă de apreciere pentru a analiza dacă și în ce condiții diferențele aplicate unor situații similare justifică un tratament diferit.

6.2. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a acceptat că **o politică generală sau o măsură care are un efect disproporționat asupra unui grup particular de persoane poate fi considerată discriminatorie indiferent de faptul că aceasta nu a vizat în mod specific acel grup de persoane** (A se vedea cauza *D.H și alții v. Republica Cehă*, hotărârea din 13 noiembrie 2007, cauza *Hugh Jordan v. Marea Britanie*, no. 24746/94, § 154, 4 mai 2001; cauza *Hoogendijk v. Olanda* (dec.), no. 58461/00, 6 ianuarie 2005). De asemenea, Curtea a statuat că **discriminarea potențial contrară Convenției poate rezulta dintr-o situație de facto**. (cauza *Zarb Adami v. Malta*, no. 17209/02, § 76)



6.3. Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv** (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 para.91).

6.4. Potrivit Art. 1 alin.2 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată "Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: f) dreptul de acces la toate locurile și serviciile destinate folosinței publice". Art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată definește conceptul de discriminare prin care se înțelege "orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice". De asemenea, potrivit art. 2 alin.3: „Sunt discriminatorii ... prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare”. Potrivit art. 10 lit. f " Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin: (...) f) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare”

6.5. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul CNCD analizează în strânsă legătură în



ce măsoară obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.6. Colegiul reține că în data de 17.08.2009 petentul s-a deplasat la ștrandul din localitate împreună cu 3 persoane. Angajatul părții reclamate aflat la intrare nu i s-a permis intrarea, în opinia sa, datorită faptului că este brunet și aparține etniei rome. În acest sens, arată că a fost invitat să iasă afară pe motiv că alții ca ei au creat probleme și nu au ce căuta într-un asemenea loc. Petentul consideră ca motivul invocat este discriminatoriu, iar fapta angajatului este abuzivă, având în vedere că în cele din urmă intrarea a fost permisă doar la intervenția patronului firmei.

6.7. În cadrul investigației desfășurate de CNCD, reprezentanții părții reclamate și partea responsabilă cu securitatea au arătat că limitarea accesului în incinta ștrandului nu se face în funcție de apartenența etnică ci în funcție de atitudinea clienților. Ștrandul este situat în vecinătatea a două criere rău famate, orașul este mic și sunt cunoscute persoanele care au un comportament violent și necivilizat. Au arătat că au fost amenințați de clienți iar unul din salariați a fost bătut în oraș de astfel de persoane. De asemenea, au precizat că accesul nu este permis deopotrivă persoanelor de etnie romă sau română cunoscuți drept scandalagii. Au indicat și persoane de etnie romă care au acces.

6.8. În materia nediscriminării, potrivit art. 20 alin.6 din O.G. nr. 137/2000, republicată „Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoana împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare”.. În cauza S.Coleman v. Attridge Law, Steve Law cât și în cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryin NV, Curtea Europeană de Justiție a arătat că, potrivit principiului inversării sarcinii probei, revine reclamantului sarcina de a stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unuia dintre criteriile interzise. Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină pârâților din acțiunea principală, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, pârâții menționați ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise (a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S. Coleman, ECJ, C-303/06, hotărârea din 17 iulie 2008, cauza Centrum voor



gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryn NV, C-54/07, hotararea din 10 iulie 2008. În același sens a se vedea și cauza Bilka Kaufhaus, parag.31; cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag. 16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag. 16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16.).

6.9. Din acest punct de vedere, Colegiul reține că la dosar s-a depus înregistrare audio-video a incidentului precum și declarație de martor (P M). Din probele aflate la dosar rezultă că agentul de la intrare nu permite accesul petentului, precizând acest lucru în mod explicit: "nu ai voie înăuntru". La întrebarea petentului, care este motivul interzicerii, se arată: "alții ca voi au făcut probleme", și se accentuează "alții ca voi". Același aspect este confirmat și în declarația de martor depusă la dosar în care se arată că petentului nu i s-a permis intrare pe motivul că alții ca el au creat probleme. Atât petentul cât și martorul arată că acesta nu s-a mai deplasat cu nicio ocazie la ștrandul în speță. Ca atare, Colegiul este de opinie că situația de fapt invocată în cauză pune în evidență prezumția unui tratament diferit pe baza unui criteriu aparent neutru, dar care în practică poate dezavantaja anumite persoane pe baza unor criterii interzise. Din acest punct de vedere, rămâne esențial a stabili dacă tratamentul imputat în cauză este justificat obiectiv și rezonabil de atingerea unui scop legitim iar metodele de atingere a scopului sunt adecvate și proporționale.

6.10. Din actele dosarului, în speță, raportul de investigație, rezultă că partea reclamată, în general, efectuează un proces de selecție a clienților, însă nu în funcție de apartenența etnică, cât în funcție de atitudinea acestora. În acest sens, arată că persoanele cunoscute ca având un comportament violent și necivilizat sau care au deranjat/amenințat clienții în trecut nu sunt lăsate să intre în incinta ștrandului. În prezenta speță, nu se pune în discuție dreptul generic al părții reclamate de a selecta clientela, de vreme ce această regulă nu pune în discuție, per se, un tratament diferit nejustificat, însă urmează a analiza modalitatea în care acest drept este exercitat în practică. Cel puțin teoretic, selectarea unor clienți, exclusiv, pe baza săvârșirii unor fapte anti-sociale la intrarea sau în incinta spațiului destinat publicului larg, prin care se aduce atingere ordinii și siguranței persoanelor poate fi justificată de un scop legitim. Acesta poate fi concretizat în asigurarea ordinii și liniștii publice sau a protecției persoanelor ori a proprietății.

6.11. Or în cauză, susținerile petentului că nu s-a mai deplasat la ștrandul respectiv nu au fost contestate de partea reclamată. De asemenea, partea reclamată nu a indicat niciun element de natură a reține că petentul este o persoană care a deranjat sau amenințat clienții din incinta ștrandului, respectiv a avut un comportament violent și necivilizat. Din acest punct de vedere, interdicția impusă de agentul de pază, însoțită de argumentația "că alții ca voi au făcut probleme" nu poate fi considerată ca justificată obiectiv, deoarece se bazează, în mod exclusiv, pe o prezumție arbitrară ce lasă a se înțelege că o anumită categorie de persoane are un comportament per se anti-social. Așa cum a stabilit și Curtea Europeană de Justiție, în măsura în care o distincție de tratament este indusă pe baza unor considerații arbitrare, nu se poate reține că aceasta ar fi justificată obiectiv și rezonabil din perspectivă principiului egalității (a se vedea în



același sens Curtea Europeană de Justiție, cauza 106/81 Julius Kind AG v. European Economic Community (1982) ECR 2885 para.22, cauza 11/74 Union de Minotiers de la Champagne v. French Government (1974) ECR 877 para. 22-23, cauza 139/77 Denkavit Futtermittel GmbH v. Finanzamt Warendorf (1978) ECR 1317 para.15, cauza 43/72 Merkur-Aussenhandels GmbH v. Commission of the European Communities (1973) ECR 1055 para. 22.).

6.12. Dincolo de faptul că asocierea "alții ca voi" ar fi sau nu corelativă apartenței etnice identificate prin culoarea tenului persoanelor implicate, în strânsă legătură cu un prezumtiv comportament anti-social ("alții ca voi au creat probleme"), în practică, procesul de selecție efectuat de agentul de pază a condus la dezavantajarea petentului (persoană de etnie romă) fără a exista o justificare obiectivă, iar metodele de atingere a scopului invocat (n.n. asigurarea ordinii și liniștii publice) nu au fost adecvate, în sensul prevederilor art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Deși subsecvent, prin efectul imediat al acestei acțiuni a agentului de pază s-a materializat și fapta prevăzută de art. 10 lit. f din O.G. nr. 137/2000 republicată, Colegiul reține că ulterior contactării unei persoane din administrația firmei, după discuții în legătură cu incidentul creat, petentului și celor care îl însoțeau li s-a permis accesul în incinta strandului.

6.13. Din acest punct de vedere, Colegiul CNCD recomandă părții reclamate să manifeste exigență și preocupare, pentru ca beneficiul serviciilor pe care le oferă publicului larg să fie asigurat cu respectarea principiului egalității. În acest sens, este important ca în scopul asigurării protecției ordinii și liniștii publice, a siguranței clienților sau a proprietății să se utilizeze mijloace adecvate și proporționale pentru a preîntâmpina încălcarea principiului nediscriminării.

6.14. Colegiul reiterează că în ceea ce privește dreptul de a nu fi supus discriminării, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că „o importanță specială trebuie acordată discriminării rasiale, și că în mod public a diferenția un grup de persoane sub aspectul tratamentului bazat pe rasă, poate constitui, în anumite circumstanțe, o formă specială de afront adusă demnității umane”. Astfel, „tratamentul diferențiat aplicat unui grup de persoane datorită rasei poate fi capabil a constitui tratament degradant în circumstanțe în care tratamentul diferențiat pe baza altor criterii, precum limba, nu ar pune astfel de probleme”. (Comis. EDH, cauza Asiaticilor Est Africani v. Marea Britanie, no.4403/70, 14.12.1973, în același sens a se vedea cauza Cipru v.Turcia, (2002) 35 EHRR 30, para. 308-310, cauza Moldovan și alții v. Romania, decizia nr. 2, 12 iulie 2005).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**



1. Aspectele sesizate intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. 3 din O.G. nr. 137/2000 republicată;

2. Recomandă părții reclamate să manifeste exigență și preocupare, pentru ca beneficiul serviciilor pe care le oferă publicului larg să fie asigurat cu respectarea principiului egalității iar în scopul asigurării protecției ordinii și liniștii publice, a siguranței clienților sau a proprietății este necesar să se utilizeze mijloace adecvate și proporționale pentru a preîntâmpina încălcarea principiului nediscriminării.

3. Clasarea dosarului

4. Se va răspunde petenților în sensul celor hotărâte;

5. O copie a hotărârii se va transmite părților: D _____ S _____, cu domiciliul în _____ l; S.C. Regal distribution S.R.L., cu sediul în Roșiorii de Vede, str. Sf. Vineri, nr.41A, jud. Teleorman

6. O copie a hotărârii se va transmite spre informare la Prefectura județului Teleorman

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

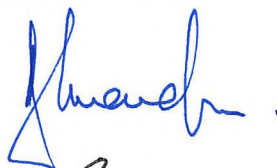
JURA Cristian – Membru



PANFILE Anamaria – Membru



VASILE Alexandru Vasile – Membru



VLAȘ Claudia Sorina – Membru



Data redactării 30.06.2010

Hotărâre Redactată D.G., Tehnored. A.P., 3 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

